

Jó, de még nem elég- kapcsolati erőszak a Btk.-ban

Nőszervezetek közleménye a családon belüli erőszak hétfőn elfogadott új büntető tényállásáról

2013. június 5.

A nőszervezetek üdvözlik, hogy a “kapcsolati erőszak” elnevezésű tényállás elfogadásával a törvényhozók megerősítették, hogy a családon belüli erőszak nem magánügy, és hogy az e körbe tartozó cselekmények bűncselekmények, amelyek ellen az államnak kötelessége fellépni.

A megszavazott szöveg hosszú egyeztetések eredménye, és – bár szakmailag hagy maga után kívánnivalót – valamelyest tükröződik benne a hatékonyabb szabályozást követelő társadalmi igény, valamint a nemzetközi kötelezettségeknek, a civil szervezetek szakmai ajánlásainak és az ellenzéki képviselők javaslatainak a figyelembe vétele is.” – foglalta össze Wirth Judit, a NANE Egyesület jogásza.

Ugyanakkor az elfogadott normaszöveg még mindig hiányos, és máris tudható, hogy későbbi javításokra, módosításokra szorul majd.

“Bár örvendünk a zárószavazás előtti utolsó pillanatokban benyújtott jobbító módosító javaslatoknak, szomorúan állunk a tény előtt, hogy a kormányzat és a parlament nem óhajtott egy valóban koherens és átfogó szabályt alkotni, amire pedig az egyeztetések során felsorakoztatott rengeteg szakmai érv és gyakorlati példa birtokában képesek lehettek volna.” – tette hozzá Wirth.

Üdvözlendő, hogy a törvény a közös gyerekekkel rendelkezőkre végül kiterjeszti a védelmet akkor is, ha sosem éltek együtt, ugyanakkor érthetetlen, hogy miért maradnak ki a védelemből az egyéb bensőséges viszonyban levő vagy ilyenben volt személyek, ha korábban nem éltek együtt a bántalmazóval. A bántalmazás természetrajza ezekben az esetekben is ugyanaz. Így a bűncselekmény sértetti köre változatlanul kirekesztő maradt.

A büntetendő cselekmények körének meghatározásában is történt előrelépés az eredeti javaslathoz képest, azonban a hiányosságok itt még súlyosabbak. A tényállás nem utal a fenyegető zaklatásra, a szexuális és reprodukciós jogok bántalmazók általi korlátozására, hiányosan és pontatlanul fedi le a gazdasági hatalommal való visszaélést. Utóbbi megállapíthatóságához ráadásul olyan súlyos helyzetet követel meg, mely gyakorlatilag az áldozat(ok) hajléktalanságát vagy éhezését feltételezi, valamint szokatlanul sok feltételt szab a fenyegetőkontroll (lelki terror) szankcionálásához.

A jogalkotó elmulasztott továbbá kötelező minimum büntetési tételt meghatározni a tényállás alapesetére, így várható, hogy a büntetéseknak nem lesz visszatartó ereje. Még a partner elleni súlyos testi sértés esetén sem szoktak letöltendő szabadságvesztést kiszabni a bíróságok, a minimumtétel hiánya nyilvánvalóan ezt a bírói gyakorlatot fogja tovább erősíteni.

Végül pedig: a lelki és a gazdasági visszaélések miatti eljárások magánindítványhoz kötése közismerten az áldozatokra helyezi az eljárások megindításának terhét, mely megoldás eleve kudarcra van ítélve.

Felhívjuk a kormányzat figyelmét, hogy a családon belüli erőszakkal szembeni érdemi és hatékony fellépéshez elengedhetetlenül és haladéktalanul szükség van a kapcsolódó jogi szabályozás – így a távoltartásról és a büntetőeljárásról szóló törvény – felülvizsgálatára és javítására, az áldozatok védelmére hivatott intézményrendszer és szolgáltatások létrehozására, minőségi és mennyiségi fejlesztésére, valamint a szakemberek számára szisztematikus és kötelező képzések bevezetésére, a vonatkozó szakmai szabályok(protokollok) elfogadásával együtt.

Sajtókapcsolat: dr. Sponz Júlia (PATENT): [06 70 391 3622](tel:06703913622), és dr. Wirth Judit (NANE): [06 30 680 3924](tel:06306803924)